

Відповідь

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

на зауваження викладені у звіті експертної групи «Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми 35037 Інтелектуальна власність, рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 081 «Право»

Співпраця з експертною групою була змістовною й продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовні обговорення та відзначені сильні сторони ОПП Право. Окремі рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОПП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОПП й узгоджень зі стейкхолдерами.

Враховуючи те, що Національне агентство під час розроблення Критеріїв виходило з того, що вони мають бути придатними до гнучкого застосування і критерії виглядають радше як набір загальних тверджень про ОПП і практику її реалізації, аніж формальних і чітко визначених правил щодо змісту освіти та освітнього процесу, вважаємо за необхідне надати певні заперечення щодо окремих позицій звіту.

Звертаємо увагу, що експертами неодноразово допускалось зниження оцінки за різними критеріями з посиланням на одне і те саме зауваження, що відображено у таблиці. Система критеріїв розроблена з метою диверсифікації оцінювання, тому виявлені недоліки мали б бути прокласифіковані експертами відповідно до існуючих критеріїв.

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення	1. Особливості ОПП не повною мірою відповідає її назві, не дозволяє чітко відрізнити її від ОП з інтелектуальної власності або права інтелектуальної власності інших ЗВО, а також від ОНП «Інтелектуальна власність», яка реалізується цією ж кафедрою, тому рекомендується більш чітко розмежувати мету і особливості цих програм	ауваження дещо дивне, оскільки підготовка магістрів за спеціальністю 081 «Право» з інтелектуальної власності здійснюється тільки трьома ЗВО в Україні, серед яких КНУ імені Тараса Шевченка є таким, що розпочав таку підготовку першим, а тому не КНУТШ повинен доводити унікальність своєї програми. Постійний моніторинг аналогічних програм здійснюється, що було відображено у звіті про самооцінювання та при зустрічах з експертами. Проте саме наш ЗВО є флагманом у підготовці магістрів з цієї спеціалізації, що відзначається як роботодавцями, так і іншими стейкхолдерами. У формуванні обов'язкових і вибіркових компонентів, основним орієнтиром виступають цілі і мета діяльності ЗВО, ринок праці, позиції стейкгодерів та практика кращих ЗВО зарубіжних країн. В ході зустрічей з експертами наводились конкретні приклади не тільки запозичення кращих зарубіжних практик, а і безпосереднє співробітництво з викладачами інших ЗВО, практика яких була імplementована. Щодо розмежування ОПП з ОНП «Інтелектуальна власність», то на зустрічі з керівництвом закладу пояснювалось, що незважаючи на схожі назви навчальних дисциплін, при їх викладанні на ОНП та ОПП в першому випадку ми акцентуємо увагу здобувачів на науковій/дослідницькій складовій їх професійної діяльності, а в

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
		<p>другому - на практичній. Це відображається як у формах завдань та кейсів, які отримують студенти протягом поточного навчання, так і у під час підсумкового контролю.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>
	<p>2. В звіті з опитування здобувачів відсутні конкретні розгорнуті пропозиції щодо покращення навчання на ОПП, а лише надано твердження і відсоток відповідей на нього. ЕГ рекомендує ЗВО з'ясувати конкретні розгорнуті пропозиції здобувачів щодо покращення навчання на ОПП, а також обґрунтувати рішення щодо врахування чи неврахування наданих пропозицій здобувачів, роботодавців, інших стейкхолдерів.</p>	<p>Опитування студентів за програмою відбувається систематично, послідовно фахівцями лабораторії соціологічних досліджень, фахівець якої був присутній на зустрічі з експертами. Формування опитувальника здійснюється працівниками цієї лабораторії, дипломованими соціологами з науковим ступенем з врахуванням мети проведення дослідження. Надання відкритих відповідей у такого типу опитувальниках не передбачається, оскільки отримання придатного до подальшої роботи результату опитування є сумнівним. Наявність розрізнених відкритих відповідей не дасть можливості сформувати узагальнене уявлення про організацію процесу навчання. Тому лабораторією розроблено опитувальник з достатньою диверсифікацією можливих опцій вибору за різними показниками і критеріями. У звіті, який надсилається лабораторією гаранту можна побачити у відсотковому відношенні позицію здобувачів, що дає можливість гаранту в подальшому працювати з цими показниками ефективно. Це відображає значно вищий, на нашу думку, рівень організації опитування та систематизації його результатів, а головне – їх врахування. Стосовно опитувальника для роботодавців та стейкхолдерів, то на зустрічах фахівцем соціологічної служби вказувалось, що такий опитувальник розроблений і очікує затвердження. В той же час в межах програми ОПП «Інтелектуальна власність» відбувається врахування думки роботодавців та стейкхолдерів щодо її удосконалення, що відображено у протоколах засідань кафедри щодо обговорення змін до ОПП та підтверджено стейкхолдерами в ході зустрічей з експертами. Обґрунтування врахування/неврахування пропозицій гарант програми надає до НМК факультету/інституту при подачі нового проекту опису, або при щорічному звітуванні про результати моніторингу.</p>
	<p>3. Серед результатів навчання під час проходження практики не передбачені ПРН-11,14,15,19, які безпосередньо пов'язані з набуттям практичних навичок у сфері права і інтелектуальної власності в тому числі. ЕГ рекомендує переглянути РН практики з доповненням</p>	<p>Досягнення ПРН 11,14,15,19 передбачено іншими обов'язковими компонентами програми, оскільки ОПП має практичну орієнтованість у підготовці здобувачів, враховуючи особливості програми, а саме її практичну складову. На нашу думку, дане зауваження фактично спростовує твердження ЕГ щодо відсутності відмінностей між програмами ОНП та ОПП. Практичні навички здобувачами набуваються в ході всього процесу навчання, на що звертається увага викладачів, у межах опанування ОК, які забезпечують ці ПРН. Для прикладу ПРН 11 (<i>Використовувати передові</i></p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
	<p>їх ПРН-11,14,15,19, які безпосередньо пов'язані з практичною діяльністю за спеціальністю і спеціалізацією.</p>	<p><i>знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції) забезпечується</i> ОК 2 Авторське право і суміжні права. Методологія наукових досліджень у сфері інтелектуальної власності та ОК 10 Актуальні проблеми кримінального права та кримінального процесу. У межах цих ОК студенти отримують завдання практичного характеру з вирішення кейсів, підготовки проектів процесуальних документів, вирішення задач, формування стратегії захисту прав правовласника. Практична спрямованість ПРН 11 забезпечується в такий спосіб.</p> <p>Концентрація усіх ПРН, які є практично орієнтованими тільки в межах ОК 6 (Практика) значно звузить практичну орієнтацію програми, адже тоді практичні навички здобуватимуться тільки в межах кредитів, виділених на ОК 6. А це негативно вплине на цілі реалізації програми і її унікальність.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>
	<p>4.Опис в ОПП предметної області спеціалізації викладений таким чином, що обрання будь-якого блоку вибіркових дисциплін не дозволяє повністю охопити предметну область спеціалізації. За результатами опитування здобувачів, 33% опитаних не ознайомлені з переліком вибіркових дисциплін, 50% - з процедурою обрання. ЕГ рекомендує пропонувати Сторінка 3 здобувачам на вибір не весь блок в цілому, а перелік дисциплін в межах кожного блоку, щоб розширити їх можливості у виборі.</p>	<p>Вибіркові дисципліни обираються студентами вільно і самостійно. Від кожного студента надходить заява щодо обрання блоку дисциплін вільного вибору. Уся інформація з цього питання розміщена на сайті кафедри https://ip.law.knu.ua/студентам/ор-магістр/освітня-програма-інтелектуальна-власність-ор-магістр</p> <p>Процедура формування груп і формування блоків вибіркових дисциплін може бути не знайома здобувачам, проте кожен з цих пише власноруч заяву про обрання блоку, що є очевидним свідченням та письмовим доказом їх вибору.</p> <p>Стосовно пропозиції давати можливість обирати окрему дисципліну з блоку, або різні дисципліни з різних блоків, то така пропозиція може бути врахована, однак варто передбачати наперед виникнення організаційних складнощів через формування груп та навчального навантаження викладачів. Враховуючи мінімальний розмір студентів у групі та інші вимоги організації навчального процесу, це зауваження спряє в більшій мірі його ускладненню та може зробити неможливим, у деяких випадках, реалізацію вибору самого здобувача, наприклад, якщо він буде одним студентом, який висловив бажання обрати дисципліну. За існуючої системи ННІ права надає можливість вибору блоку, а відповідно і реалізацію права на визначення індивідуальної освітньої траєкторії, у тому числі шляхом вибору блоків дисциплін інших програм спеціальності, або інших спеціальностей.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
	<p>5. Відсутня практика залучення здобувачів вищої освіти до міжнародних програм академічної мобільності. ЕГ рекомендує активізувати роботу ЗВО щодо залучення здобувачів до програм міжнародної академічної мобільності.</p>	<p>В університеті працює центр академічної мобільності https://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk, а у межах програми ОПП «Інтелектуальна власність» міжнародний компонент враховано у повному обсязі, що здебільшого, впливає на те, що студенти не висловлюють бажання скористатись програмами академічної мобільності попри існуючі можливості.</p> <p>У звіті про самооцінювання наводились численні приклади міжнародної співпраці, ці заходи також висвітлені на сайті https://ip.law.knu.ua/news</p> <p>Просимо також врахувати, що наразі причиною відсутності бажання скористатись академічною мобільністю може бути викликане патріотичним ставленням здобувачів. Зокрема, здобувач програми Михайло Перець знаходиться у лавах ЗСУ у проміжках між навчанням, що об'єктивно унеможлиблює академічну мобільність. До того ж рівень працевлаштування здобувачів ЗВО за програмою ОПП «Інтелектуальна власність» близько 80%, тому відсутність бажання скористатись академічною мобільністю пов'язана також з працевлаштуванням.</p> <p>Чинна нормативна база, яка регулює питання академічної мобільності (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2022-%D0%BF#Text) акцентує увагу на тому що правом на академічну мобільність володіють тільки студенти денної форми навчання.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>
	<p>6. Диверсифікація форм атестації здобувачів вищої освіти. У контексті реалізації «студентоцентрованого» підходу, а також з урахуванням наявності ОНП «Інтелектуальна власність» ЕГ рекомендує відмовитись від підсумкової атестації у формі кваліфікаційної роботи магістра</p>	<p>Питання щодо включення підсумкової атестації у вигляді підготовки і захисту кваліфікаційної роботи магістра в межах ОПП обговорювався на кафедрі, на Вченій Раді ННІ права та у співпраці зі здобувачами та стейкхолдерами. Наявність цього компоненту за спільним рішенням визнано доцільною, а приклади успішного вступу студентів у аспірантуру саме після ОПП «Інтелектуальна власність» наводились. Один з таких випускників (Євген Завгородній) був присутній на зустрічі з експертами. Тому вважаємо недоцільним і таким, що не відповідає студентоцентрованому підходу пониження рівня підготовки шляхом скасування такої форми підсумкової атестації.</p> <p>Вважаємо, що підготовка магістерського дослідження і його захист є неодмінною складовою оволодіння магістром – випускником цієї програми навичками критичного мислення, глибокого аналізу проблеми, ведення дискусії, вирішення практичної проблеми у сфері права, формування навичок комунікації. Тому пропозиція експертів тільки погіршить рівень підготовки здобувачів і не зрозуміло у чому переваги такої відсутності, в чому її студентоцентризм.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
	<p>7. Організаційно-технічне забезпечення освітнього процесу вимагає підвищення ефективності дотримання принципів інформаційної відкритості та доступності ЗВО, що полягає у необхідності налагодження взаємоузгодженості інформаційних ресурсів КНУ ім. Т.Шевченка, ННІ права при КНУ ім. Т.Шевченка та кафедри Інституту. На момент проведення виїзної акредитації не було виконано вимоги Стандарту 081 «Право» щодо відкритого розміщення магістерських робіт до Репозитарію.</p>	<p>Інформаційна відкритість необхідна умова функціонування ЗВО, особливо у сучасних умовах, тому це питання перебуває під постійним моніторингом і в процесі удосконалення. Інформаційне забезпечення здійснюється, зокрема, і через сайти університету, структурного підрозділу ННІ права та кафедри, де безпосередньо і розміщена уся інформація щодо ОПП.</p> <p>Інформація на сайті університету стосується загальноуніверситетського рівня, на сайті ННІ права представлена базова інформація, а основним джерелом інформації для здобувачів за ОПП є сайт кафедри. Така побудова інформаційної політики відображає ієрархію відносин в межах самого ЗВО, враховуючи його надзвичайно великий розмір як за напрямом підготовки, так і за кількістю студентів. Відтак групування всієї інформації на одному сайті значно би перевантажувало систему та обтяжувало пошук необхідної інформації. Тому така організація інформування здобувачів, абітурієнтів, стейкхолдерів та персоналу є оптимальною для закладів такого типу як Київський національний університет імені Тараса Шевченка.</p> <p>Щодо доступу до репозитарію, то підтверджуємо, що технічні проблеми з відображенням інформації у ньому були присутні на момент проведення акредитації, а доступ експертам до всіх магістерських робіт було надано для перевірки їх наявності. Просимо врахувати, що ННІ права постраждав внаслідок обстрілу, а бібліотека М.Максимовича, яка відповідає за обслуговування репозитарію була в самому епіцентрі вибуху, тому наявність технічних пошкоджень виникла об'єктивно і буде відновлена. Дане зауваження експертів враховано вже, тому просимо в цій частині зауваження ЕГ зняти.</p>
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:</p>	<p>1. Фокус (особливості) ОПП не повною мірою відповідає її назві; не дозволяє чітко відрізнити її від ОП з інтелектуальної власності або права інтелектуальної власності інших ЗВО, а також від ОНП «Інтелектуальна власність», яка реалізується цією ж кафедрою, тому рекомендується більш чітко розмежувати мету і особливості цих програм.</p>	<p>Зауваження дещо дивне, оскільки підготовка магістрів за спеціальністю 081 «Право» з інтелектуальної власності здійснюється тільки трьома ЗВО в Україні, серед яких КНУ імені Тараса Шевченка є таким, що розпочав таку підготовку першим, а тому не КНУТШ повинен доводити унікальність своєї програми.</p> <p>Постійний моніторинг аналогічних програм здійснюється, що було відображено у звіті про самооцінювання та при зустрічах з експертами. Проте саме наш ЗВО є флагманом у підготовці магістрів з цієї спеціалізації, що відзначається як роботодавцями, так і іншими стейкхолдерами. У формуванні обов'язкових і вибіркових компонентів, основним орієнтиром виступають цілі і мета діяльності ЗВО, ринок праці, позиції стейкхолдерів та практика кращих ЗВО зарубіжних країн. В ході зустрічей з експертами наводились конкретні приклади не тільки запозичення кращих зарубіжних практик, а</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
		<p>і безпосереднє співробітництво з викладачами інших ЗВО, практика яких була імплементована.</p> <p>Щодо розмежування ОПП з ОНП «Інтелектуальна власність», то на зустрічі з керівництвом закладу пояснювалось, що незважаючи на схожі назви навчальних дисциплін, при їх викладанні на ОНП та ОПП в першому випадку ми акцентуємо увагу здобувачів на науковій/дослідницькій складовій їх професійної діяльності, а в другому - на практичній. Це відображається як у формах завдань та кейсів, які отримують студенти протягом поточного навчання, так і у під час підсумкового контролю.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>
	<p>2. В звіті з опитування здобувачів відсутні конкретні розгорнуті пропозиції щодо покращення навчання на ОПП, а лише надано твердження і відсоток відповідей на нього. З урахуванням наведеного, ЕГ рекомендує ЗВО з'ясувати конкретні розгорнуті пропозиції здобувачів щодо покращення навчання на ОПП, а також обґрунтувати рішення щодо врахування чи неврахування наданих пропозицій здобувачів, роботодавців, інших стейкхолдерів.</p>	<p>Опитування студентів за програмою відбувається систематично, послідовно фахівцями лабораторії соціологічних досліджень, фахівець якої був присутній на зустрічі з експертами. Формування опитувальника здійснюється працівниками цієї лабораторії, дипломованими соціологами з науковим ступенем з врахуванням мети проведення дослідження. Надання відкритих відповідей у такого типу опитувальниках не передбачається, оскільки отримання придатного до подальшої роботи результату опитування є сумнівним. Наявність розрізнених відкритих відповідей не дасть можливості сформувати узагальнене уявлення про організацію процесу навчання. Тому лабораторією розроблено опитувальник з достатньою диверсифікацією можливих опцій вибору за різними показниками і критеріями. У звіті, який надсилається лабораторією гаранту можна побачити у відсотковому відношенні позицію здобувачів, що дає можливість гаранту в подальшому працювати з цими показниками ефективно. Це відображає значно вищий, на нашу думку, рівень організації опитування та систематизації його результатів, а головне – їх врахування. Стосовно опитувальника для роботодавців та стейкхолдерів, то на зустрічах фахівцем соціологічної служби вказувалось, що такий опитувальник розроблений і очікує затвердження. В той же час в межах програми ОПП «Інтелектуальна власність» відбувається врахування думки роботодавців та стейкхолдерів щодо її удосконалення, що відображено у протоколах засідань кафедри щодо обговорення змін до ОПП та підтверджено стейкхолдерами в ході зустрічей з експертами. Обґрунтування врахування/неврахування пропозицій гарант програми надає до НМК факультету/інституту при подачі нового проєкту опису, або при щорічному звітуванні про результати моніторингу.</p> <p>Зауваження будуть частково враховані.</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:	<p>1. в навчальному плані не передбачені кредити для комплексного кваліфікаційного іспиту.</p> <p>2. серед результатів навчання під час проходження практики не передбачені ПРН-11,14,15,19, які безпосередньо пов'язані з набуттям практичних</p>	<p>Просимо підвищити оцінку до рівня А.</p> <p>При укладанні і ОП і навчального плану Університет керується засадничими принципами ЄКТС – кредитний вимір мають мати всі ті види діяльності студента за допомогою яких студент набуває запланованих результатів навчання. Будь-яка форма оцінювання, у тому числі й підсумкова атестація не є тим видами навчальної діяльності студента, за допомогою яких студент набуває запланованих результатів навчання, а від так ні для іспиту, ні для кваліфікаційного іспиту, ні для процедур захисту курсової роботи/проекту чи захисту кваліфікаційної роботи кредити ЄКТС не виділяються ні в жодному з майже тисячі описів освітніх програм затверджених в Університеті, ні у створених на їх основі навчальних планах (кредити за курсову роботу і кваліфікаційну роботу надаються за їх виконання а не за їх захист – захист є процедурою оцінювання і присвоєння). Всі форми підсумкової атестації є незалежним оцінюванням рівня компетентностей, здобутих випускником. Абсолютно зрозуміло що під час підсумкової атестації студенти вже не набувають якихось нових знань та вмінь (або компетентностей), а лише демонструють досягнення певних результатів навчання. Ця позиція закріплена Університетом у «Положенні про організацію освітнього процесу КНУТШ»: <i>«КРЕДИТ ЄКТС – одиниця вимірювання навчального навантаження здобувача вищої освіти, що необхідний для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Зазвичай за рівномірного розподілу навчального часу із дисциплін у семестрі один кредит ЄКТС відповідає навчальному навантаженню у три академічні години навчальних занять і самостійної роботи в навчальному тиждні; не включає час, що відведено для підсумкового контролю.»</i> (с. 8).</p> <p>Додатково зазначимо що жоден із запроваджених державою за регульованими професіями кваліфікаційних іспитів не має кредитного виміру.</p> <p>Не погоджуємось з зауваженням.</p> <p>Досягнення ПРН 11,14,15,19 передбачено іншими обов'язковими компонентами програми, оскільки ОПП має практичну орієнтованість у підготовці здобувачів, враховуючи особливості програми, а саме її практичну складову. На нашу думку, <u>дане зауваження фактично спростовує твердження ЕГ щодо відсутності відмінностей між програмами ОПП та ОПП.</u> Практичні навички здобувачами набуваються в ході всього</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
	<p>навичок у сфері права і інтелектуальної власності в тому числі</p>	<p>процесу навчання, на що звертається увага викладачів, у межах опанування ОК, які забезпечують ці ПРН. Для прикладу ПРН 11(Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції) забезпечується ОК 2 Авторське право і суміжні права. Методологія наукових досліджень у сфері інтелектуальної власності та ОК 10 Актуальні проблеми кримінального права та кримінального процесу. У межах цих ОК студенти отримують завдання практичного характеру з вирішення кейсів, підготовки проектів процесуальних документів, вирішення задач, формування стратегії захисту прав правовласника. Практична спрямованість ПРН 11 забезпечується в такий спосіб.</p> <p>Концентрація усіх ПРН, які є практично орієнтованими тільки в межах ОК 6 (Практика) значно звужить практичну орієнтацію програми, адже тоді практичні навички здобуватимуться тільки в межах кредитів, виділених на ОК 6. А це негативно вплине на цілі реалізації програми і її унікальність.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>
	<p>3. Опис в ОПІ предметної області спеціалізації викладений таким чином, що обрання будь-якого блоку вибіркових дисциплін не дозволяє повністю охопити предметну область спеціалізації.</p> <p>ЕГ рекомендує пропонувати здобувачам на вибір не весь блок в цілому, а перелік дисциплін в межах кожного блоку, щоб розширити їх можливості у виборі.</p>	<p>Вибіркові дисципліни обираються студентами вільно і самостійно. Від кожного студента надходить заява щодо обрання блоку дисциплін вільного вибору. Уся інформація з цього питання розміщена на сайті кафедри https://ip.law.knu.ua/студентам/ор-магістр/освітня-програма-інтелектуальна-власність-ор-магістр</p> <p>Процедура формування груп і формування блоків вибіркових дисциплін може бути не знайома здобувачам, проте кожен з цих пише власноруч заяву про обрання блоку, що є очевидним свідченням та письмовим доказом їх вибору.</p> <p>Стосовно пропозиції давати можливість обирати окрему дисципліну з блоку, або різні дисципліни з різних блоків, то така пропозиція може бути врахована, однак варто передбачати наперед виникнення організаційних складнощів через формування груп та навчального навантаження викладачів. Враховуючи мінімальний розмір студентів у групі та інші вимоги організації навчального процесу, це зауваження спряє в більшій мірі його ускладненню та може зробити неможливим, у деяких випадках, реалізацію вибору самого здобувача, наприклад, якщо він буде одним студентом, який висловив бажання обрати дисципліну. За існуючої системи ННІ права надає можливість вибору блоку, а відповідно і реалізацію права на визначення індивідуальної освітньої траєкторії, у тому числі шляхом вибору блоків дисциплін інших програм спеціальності, або інших спеціальностей.</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	1. Під час провадження освітньої діяльності за освітньою програмою «Інтелектуальна власність» відсутня практика залучення здобувачів вищої освіти до міжнародних програм академічної мобільності.	<p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p> <p>В університеті працює центр академічної мобільності https://mobility.univ.kiev.ua/?lang=uk, а у межах програми ОПП «Інтелектуальна власність» міжнародний компонент враховано у повному обсязі, що здебільшого, впливає на те, що студенти не висловлюють бажання скористатись програмами академічної мобільності попри існуючі можливості.</p> <p>У звіті про самооцінювання наводились численні приклади міжнародної співпраці, ці заходи також висвітлені на сайті https://ip.law.knu.ua/news.</p> <p>Просимо також врахувати, що наразі причиною відсутності бажання скористатись академічною мобільністю може бути викликане патріотичним ставленням здобувачів. Зокрема, здобувач програми Михайло Перець знаходиться у лавах ЗСУ у проміжках між навчанням, що об'єктивно унеможлиблює академічну мобільність. До того ж рівень працевлаштування здобувачів ЗВО за програмою ОПП «Інтелектуальна власність» близько 80%, тому відсутність бажання скористатись академічною мобільністю пов'язана також з працевлаштуванням.</p> <p>Чинна нормативна база, яка регулює питання академічної мобільності (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/599-2022-%D0%BF#Text) акцентує увагу на тому що правом на академічну мобільність володіють тільки студенти денної форми навчання.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p> <p>Просимо підвищити оцінку до рівня А.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:	1. відсутність моніторингу робочих програм навчальних дисциплін	<p>Дане твердження вважаємо необґрунтованим, та таким, що спростовується наявними письмовими доказами та фактичними даними. В межах ННІ права діє методична комісія, яка перевіряє усі робочі програми, до цього програми обговорюються на кафедрі.</p> <p>Доказами безпідставності тверджень є наступні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - робочі програми затверджені з усіх дисциплін у 2022 році у зв'язку з внесеними змінами до ОПП, доступ до них надавався і в звіті про самооцінювання і на зустрічі з експертами, всі програми у відкритому доступі на сайті за 2022 рік https://ip.law.knu.ua/training-materials/programs/op-магістр/освітня-програма-інтелектуальна-власність/опп-інтелектуальна-власність-заочна-форма-навчання та за 2021 рік https://ip.law.knu.ua/training-materials/programs/op-магістр/освітня-програма-інтелектуальна-власність-2021-р/опп-інтелектуальна-власність-заочна-форма-навчання-2021-р. Програми не перезатверджені, а розроблені заново.

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
		<p>- у програмах наявна література 2022 року, що свідчить про те, що вони оновлювались не формально, а змістовно;</p> <p>- у програмах наявні посилання на нормативні акти прийняті у рік розробки програми, що свідчить про її оновлення відповідно до законодавчих змін.</p> <p>Зважаючи на ці обставини, а також на те, що обговорення процесу затвердження нових програм відбувалося на зустрічах з експертами, такий висновок викликає здивування, він не відповідає дійсності і категорично спростовується навіть при первинному огляді наявної документації. Тому ми категорично не погоджуємося з цим зауваженням.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>
	<p>2.здобувачі вищої освіти за аналізованою ОП не демонструють прикладів академічної мобільності</p>	<p>Звертаємо увагу на дублювання одних і тих самих підстав для зниження критеріїв у висновку ЕГ. Так, дане зауваження згадується вдруге і вже було підставою для зниження оцінки з критерієм 3 (див. пояснення за критерієм 3 зауваження 1).</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти.</p>
	<p>3. відсутність узгодженості інформації на сайтах кафедри, інституту, Університету</p>	<p>Інформаційна відкритість необхідна умова функціонування ЗВО, особливо у сучасних умовах, тому це питання перебуває під постійним моніторингом і в процесі удосконалення. Інформаційне забезпечення здійснюється, зокрема, і через сайти університету, структурного підрозділу ННІ права та кафедри, де безпосередньо і розміщена уся інформація щодо ОПП.</p> <p>Інформація на сайті університету стосується загальноуніверситетського рівня, на сайті ННІ права представлена базова інформація, а основним джерелом інформації для здобувачів за ОПП є сайт кафедри. Така побудова інформаційної політики відображає ієрархію відносин в межах самого ЗВО, враховуючи його надзвичайно великий розмір як за напрямом підготовки, так і за кількістю студентів. Відтак групування всієї інформації на одному сайті значно би перевантажувало систему та обтяжувало пошук необхідної інформації. Тому така організація інформування здобувачів, абітурієнтів, стейкхолдерів та персоналу є оптимальною для закладів такого типу як Київський національний університет імені Тараса Шевченка.</p> <p>Щодо розміщення магістерських робіт у репозитарії, то звертаємо увагу, що Стандартом кваліфікаційна робота магістра має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти. На зустрічі з експертами зверталась увага на те, що згідно вимог ст.6,12,24 Закону «Про авторське право і суміжні права» без дозволу автора допускається</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	У контексті реалізації «студентоцентрованого» підходу, а також з урахуванням наявності ОПП «Інтелектуальна власність» ЕГ рекомендує відмовитись від підсумкової атестації у формі кваліфікаційної роботи магістра	<p>оприлюднення окремої опублікованої статті чи невеликого за обсягом твору. Виконання вимог розміщення магістерських робіт у репозитарії вимагає отримання письмового дозволу автора і не всі автори надають такі дозволи.</p> <p>Питання щодо включення підсумкової атестації у вигляді підготовки і захисту кваліфікаційної роботи магістра в межах ОПП обговорювався на кафедрі, на Вченій Раді ННІ права та у співпраці зі здобувачами та стейкхолдерами. Наявність цього компоненту за спільним рішенням визнано доцільною, а приклади успішного вступу студентів у аспірантуру саме після ОПП «Інтелектуальна власність» наводились. Один з таких випускників (Євген Завгородній) був присутній на зустрічі з експертами. Тому вважаємо недоцільним і таким, що не відповідає студентоцентрованому підходу пониження рівня підготовки шляхом скасування такої форми підсумкової атестації. Вважаємо, що підготовка магістерського дослідження і його захист є неодмінною складовою оволодіння магістром – випускником цієї програми навичками критичного мислення, глибокого аналізу проблеми, ведення дискусії, вирішення практичної проблеми у сфері права, формування навичок комунікації. Тому пропозиція експертів тільки погіршить рівень підготовки здобувачів і не зрозуміло у чому переваги такої відсутності, в чому її студентоцентризм.</p> <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти і звернути увагу, що зауважень ані до академічної доброчесності, ані до порядку оцінювання здобувачів освіти, ані до форми чи організації контрольних заходів немає. Дана пропозиція стосується поліпшення програми як такої і її компонентів.</p> <p>Наполягаємо на підвищення оцінки до рівня А.</p>
Критерій 6. Людські ресурси	1. Відсутність щорічного рейтингового оцінювання НПП, що відноситься до ефективних мотивувальних засобів стимулювання професійного розвитку науковців.	Щорічне рейтингове оцінювання проводиться, про що експерти були проінформовані, зокрема було названо переможців «кращий викладач року». Рейтингування проводиться анонімно студентським парламентом і університет вважає це найбільш незалежною і незаангажованою формою рейтингування викладачів. В університеті діє система заохочення викладачів як матеріального, так і відповідними відзнаками – подяками, грамотами, дипломами. Більше того на зустрічі з експертами було навіть продемонстровано одним з викладачів приклад такої відзнаки. Відзначаємо, що 2017-2018 році найкращим викладачем був д.ю.н., професор Зяярний О.А., який викладає на програмі, а викладач за програмою, завідувач кафедрою д.ю.н. професор А.О. Кодинець посів 6 місце в загальноінститутському рейтингу серед понад 200 викладачів.

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
		<p>Інформація про відсутність рейтингування не відповідає дійсності, і не підтверджується даними виїзної експертизи. Це зауваження вважаємо безпідставним. В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти та наполягаємо на підвищенні оцінки до рівня А.</p>
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	<p>1. Складнощі із пошуком інформації чи документів на сайті ЗВО (ускладнює доступ студентів до інформації); неактуальна інформація на сайті http://law.knu.ua/ua/oholoshennia-kafedry (дата публікації 16.10.2020)</p> <p>2. Недостатня кількість доступних навчальних матеріалів в електронному форматі</p> <p>3. Відсутність просвітницьких заходів щодо протидії конфліктним ситуаціям, антикорупційним</p> <p>4. Не ознайомленість здобувачів ВО про процедури вирішення конфліктних ситуацій</p>	<p>Експертам було неодноразово продемонстровано сайт з усією наявною інформацією про заходи, зокрема у звіті про самооцінювання. Те, що згадану інформацію експерти шукали десь за іншими вкладками не є підтвердженням її відсутності. Уся інформація про заходи та анонси наявна за посиланням, що мало місце на момент проведення виїзної експертизи і доводилось і голові і членам експертної комісії.</p> <p>Ще у 2020 році з метою децентралізації і оперативного оновлення інформації на сайтах кафедр було запропоновано користуватись власними сайтами, це полегшило оперативність інформування здобувачів. Кафедра інтелектуальної власності та інформаційного права скористалась такою можливістю і кафедральні заходи, що відбуваються, зокрема, і для здобувачів ОПП висвітлюються на сайті кафедри. Ще раз надаємо посилання на сайт, розділ «Новини» https://ip.law.knu.ua/news</p> <p>Не погоджуємось із зауваженням і просимо його зняти.</p> <p>Навчальні матеріали доступні за посиланням https://ip.law.knu.ua/training-materials і постійно оновлюються. Окрім літератури кафедри, навчально-методологічних матеріалів, представлена корисна інформація, презентації у відкритому доступі, найкращі презентації студентів, питання на іспити, усі робочі навчальні програми. До того ж наявні записи відео-зустрічей з практиками, які студенти можуть переглянути. Ця інформація постійно оновлюється, проте її явно не можна ні за форматами, ні за обсягом вважати недостатньою.</p> <p>Не погоджуємось із зауваженням і просимо його зняти.</p> <p>Робота в цьому напрямку буде активізована. Приймаємо до уваги зауваження експертів.</p> <p>Робота в цьому напрямку буде активізована. Приймаємо до уваги зауваження експертів.</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
	<p>5. Мала кількість здобувачів ЗВО беруть участь в опитуваннях</p> <p>6.Рекомендуємо розширити кількість електронних матеріалів для навчання, за можливості розширити канали комунікації із здобувачами ВО та потенційними абітурієнтами на електронних ресурсах та соцмережах ОП</p>	<p>З боку університету важливим є надання можливості здобувачам взяти участь в опитуванні і висловити свою думку. Це є право, а не обов'язок здобувача. Університет враховує думку здобувачів у будь-якому випадку і з повагою ставиться до небажання здобувачів брати участь у опитуванні.</p> <p>Не погоджуємось із зауваженням і просимо його зняти</p> <p>Електронні матеріали постійно оновлюються і доповнюються, тому тенденція до розширення триває.</p> <p>Наразі у соцмережах ведеться сторінка кафедри https://www.facebook.com/Intelproperty.knu та сторінки ННІ права https://www.facebook.com/LFKNU/, а також сторінка університету. Найвний телеграм канал наукового товариства студентів. У дистанційному форматі відбувались дні відкритих дверей через пряму трансляцію в соцмережах.</p> <p>Проте надалі розширення триватиме.</p> <p>Приймаємо до уваги зауваження експертів.</p>
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	1. Недоліком є пасивна участь здобувачів щодо оновлення змісту ОПП. Рекомендуємо активніше залучати студентів до висловлювання побажань щодо змін до ОП (зокрема через якісне збільшення респондентів, що проходять опитування) та активної участі в студпарламенті	Звертаємо увагу на дублювання одних і тих самих підстав для зниження критеріїв у висновку ЕГ. Так, дане зауваження згадується вдруге і вже було підставою для зниження оцінки з критерієм 7 (див. пояснення за критерієм 7 зауваження 5). <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти та наполягаємо на підвищенні оцінки до рівня А.</p>
Критерій 9. Прозорість та публічність	1. Невпорядкованість підходів щодо забезпечення доступу до інформації про освітні програми, перелік вибіркових навчальних дисциплін, РНПД, та розмежування відомостей, що мають подаватися на сайтах ЗВО, Інституту права та кафедри, що створює перешкоди для оперативного ознайомлення з їх змістом.	Звертаємо увагу на дублювання одних і тих самих підстав для зниження критеріїв у висновку ЕГ. Так, дане зауваження згадується вдруге і вже було підставою для зниження оцінки з критерієм 4 (див. пояснення за критерієм 4 зауваження 3) та критерієм 7 (див. пояснення за критерієм 4 зауваження 1) <p>В цій частині зауваження ЕГ просимо зняти та підвищити оцінку до рівня А.</p>

Критерій	Звіт експертної групи	Коментар Університету
	Рекомендуємо узгодити та розмежувати подану інформацію на згаданих сайтах	